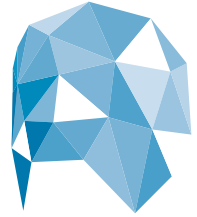

November 2021

Programma
Diaconaal Centrum

Pauluskerk

Allerzielen

door Ranfar Kouwijzer

November is een mooie maand voor bezinning en spiritualiteit. Het zal er wel mee te maken hebben dat het vroeg donker begint te worden. De oude Kelten vierden in de nacht van 31 oktober op 1 november Samhain (zomer-einde), het begin van de donkere helft van het jaar. De oogst was binnen, de dieren waren geslacht. De scheidslijn tussen de wereld van de levenden en die van de doden zou in deze dagen nogal dun zijn volgens het Keltische geloof. Er werden hapjes en drankjes bij de deur gezet om ronddolende overledenen gunstig te stemmen en er werden maskers gedragen om kwaadwillende geesten te misleiden. Wie behoeftig was kon langs de deuren lopen en kreeg overal wat vruchten of wat anders te eten mee.

Zoals alle Keltische feesten werd ook Samhain gekerstend. Allerheiligen en Allerzielen is een dubbelfeest op 1 en 2 november – dat vooral in de Rooms-Katholieke traditie gevierd wordt. De uitzonderlijke (heilige) en dichtbij overledenen worden herdacht en geëerd. De traditie van de hapjes bij de deur vinden we terug in de kinderfeesten Halloween (31 oktober) en Sint Maarten (11 november). De naam Halloween komt trouwens van

All Hallows Eve (Allerheiligenavond, de avond voor 1 november). Het is geen toeval dat de monnik en theoloog Maarten Luther Allerheiligenavond uitkoos om zijn 95 stellingen aan de poort van de Slotkerk in Wittenberg te slaan. Luther was kritisch op de handel in Aflaten. De Kerk predikte dat je door te betalen iets kon bijdragen aan het zielenheil van je overleden naasten. De eventuele straf in het hiernamaals kon door nabestaanden afgekocht worden onder de leus: “zodra de gulden in het kistje klinkt, het zielekje naar de hemel springt”. Met name op 1 en 2 november – de dagen dat de mensen traditioneel dachten aan hun overledenen, floreerde die handel. De kerk werd er steenrijk van. De hele Sint Pieter in Rome is bekostigd met het verkopen van Aflaten. Maar Luther vond het een uitwas. Je staat persoonlijk voor God, stelde hij. Een ander kan daar niet in bemiddelen, je geliefden niet en de kerk ook niet. Luther wilde met zijn stellingen een academische discussie starten maar zijn kritiek raakte aan het financieringssysteem van de kerk. Dat is altijd explosief materiaal. Niet heel veel later was Luther geëxcommuniceerd en de kerk gescheurd. De kerken van de reformatie noemden 31 oktober voortaan hervormingsdag. Allerheiligen en

Overwin het kwade door het goede

Allerzielen schaften ze af. Het herdenken van overledenen verplaatsten ze naar 31 december, het einde van het seculiere jaar.

De Pauluskerk mag protestantse wortels hebben, wij sluiten aan bij de Keltische en Rooms-Katholieke traditie. Op de eerste zondag na 1 november (dit jaar valt dat op 7 november) herdenken we in een viering de mensen die ons het afgelopen

jaar ontvallen zijn. Contra Luther zou ik willen stellen dat dit ook een heel goed moment is om ons te gedenken met een financiële bijdrage. Ik zou natuurlijk niet willen beweren dat zo'n gift het zielenheil van overledenen ten goede komt, maar kwaad kan het vast ook niet. Of zet een paar mandarijntjes en wat snoep klaar bij je voordeur. Wie weet wie er aanklopt.

Overzicht kerkdiensten

Alle kerkdiensten zijn te volgen (en na te luisteren) op kerkdienstgemist.nl:

<https://kerkdienstgemist.nl/stations/1292-Pauluskerk-Rotterdam>.

De kerkdiensten waarin ds. Ranfar Kouwijzer voorgaat zijn ook live te volgen (en na te zien) op het YouTube-kanaal van de Pauluskerk. Deze vindt u hier:

www.pauluskerkrotterdam.nl/geloofsgemeenschap/kerkdiensten.

<i>Kerkdiensten</i>	Zondag 7 november	10:30 uur
	Voorganger Co Elshout, m.m.v. cantorij o.l.v. Thea Verhagen	
	Zondag 7 november	17:00 uur
	Gedachtenis van de overledenen van het afgelopen jaar	
	Bij de NAS: Vijverhofstraat 37	
	Voorganger ds. Ranfar Kouwijzer	
	Zondag 14 november	10:30 uur
	Stilteviering o.l.v. Coby Mostert en Siny Oosterhoff	
	Zondag 21 november	16:30 uur
	Kerkdienst met maaltijd in de nis	
	Zondag 28 november	10:30 uur
	Voorganger Co Elshout, aandacht voor kunst en cultuur.	
	Elke vrijdagavond	20:00 uur
	Avondgebed, o.l.v. voorgangers uit de pastoraatsgroep.	
<i>Open Huis</i>	Iedere dag	09:00 - 16:30 en 18:15 - 21:00 uur
	De Pauluskerk biedt ondersteuning en begeleiding aan mensen die daaraan behoefte hebben en vaak nergens anders terecht kunnen. Iedereen is welkom voor een kop koffie of thee en een lekkere boterham.	
<i>Welkomstbalie (bij de ingang)</i>	Maandag t/m vrijdag	09:00 - 16:30 uur
	Vrijwilligers van het Welkom helpen met vragen, afspraken en informatie. Vanwege de coronamaatregelen is het Welkom onregelmatig bemenst.	
<i>Kerkcafé</i>	Maandag t/m vrijdag	12:00 - 13:00 uur
<i>Eethuis</i>	Maandag t/m vrijdag	17:00 - 18:00 uur

<i>Kunst & Cultuur</i>	Alle activiteiten zijn gratis toegankelijk en ervaring is niet nodig. Iedereen is van harte welkom om mee te doen!	
<i>Open Atelier</i>	Elke maandag met Marcha van den Hurk. Elke donderdag met Ilse van der Laan Elke zaterdag met Abraham Iedereen die wil, kan meetekenen en -schilderen.	13:30 - 16:00 uur 13:30 - 16:00 uur 13:30 - 16:00 uur
<i>Media atelier</i>	Elke dinsdag (t/m 7 dec.) O.l.v. fotograaf Peter van Beek leer je fotograferen en in beeld brengen wat jij belangrijk vindt om te laten zien.	14:00 - 16:00 uur
<i>Gitaarles</i>	Elke dinsdag Jaime Nano ha geeft gitaarles aan iedereen die graag gitaar wil leren spelen of dit al (een beetje) kan.	19:00 - 20:30 uur
<i>Schrijversatelier</i>	Elke woensdag O.l.v. Lies van Bommel schrijven wat je wilt.	11:00 - 12:00 uur
<i>Theater Formaat</i>	Elke woensdag voor Rotterdammers zonder papieren In de Werkplaats van Formaat, Westzeedijk 513. We lunchen samen, delen verhalen en vertalen die naar theater.	13:00 - 16:00 uur
<i>Zanggroep</i>	Elke woensdag Ed Versloot zingt met ons pop, rock en ballads in 't Engels en Nederlands, en Hollandse liedjes. Iedereen kan meedoen en een liedje meebrengen.	14:00 - 15:30 uur
<i>Percussieles</i>	Elke woensdag Met elkaar spelen en oefenen we verschillende ritmes. Iedereen is welkom om mee te trommelen!	19:00 - 20:30 uur
<i>Taalles</i>	Elke donderdag Engelse les Voor gevorderden: Voor beginners: Aanmelden via: taalles@pauluskerkrotterdam.nl	11:30 - 13:00 uur 13:00 - 14:00 uur
<i>Pianoles</i>	Elke donderdag Piano leren spelen onder begeleiding van Yvette Pernet.	15:00 - 16:00 uur
<i>Mindfulness</i>	Iedere donderdag in het Stiltecentrum Mindfulness betekent: je aandacht richten op hetgeen er nu is, zonder erover te oordelen. Iedereen is welkom!	13:30 - 14:30 uur
<i>Yogales</i>	Elke vrijdag in het Stiltecentrum O.l.v. Gerda Haver.	11:00 - 12:00 uur
<i>Stadswandeling</i>	Elke vrijdag We maken we een stadswandeling langs plekken die voor ons bijzonder zijn. Onderweg bespreken we met elkaar een thema. Start en eindpunt zijn bij de Pauluskerk.	13:30 - 15:30 uur
<i>Leerhuis</i>	Donderdag 11 november Het thema is: De Messias (de Gezalfde) in het Oude Testament en in het Nieuwe Testament. Als inleiding buigen we ons over het woord 'zalven'.	14:00 - 16:00 uur
<i>Muziekavond</i>	Donderdag 11 november M.m.v. Thomas Koppelaar (piano) en Jan Blankers (orgel). Zij brengen muziek ten gehore van o.a. Grieg, Beethoven, Naus en Bach.	19:30 uur

We gaan met elkaar kijken naar een opgenomen programma van 'De verwondering' (tv 2 zondag 08:25 uur) en gaan daarna met elkaar in gesprek.

Filmavond: De favoriete film van...

Vrijdag 19 november, om 18:30 uur

Samen kijken we in het Stiltecentrum naar de favoriete film van één van de bezoekers.

Houd voor actuele informatie over de film het prikbord bij binnenkomst in de gaten.

Paulus Podium

Dinsdag 9 november, om 19:00 uur

Een bijzondere avond met diverse optredens uit de Pauluskerk. Speciaal deze avond de modeshow 'A dream comes true' met zelfgemaakte Afrikaanse kleding van Mohamed Abu.

Wil je ook iets laten horen of zien op het podium? Geef je dan voor 2 november op bij:

thamarkemperman@pauluskerkrotterdam.nl

Dreamconcert

Vrijdag 19 november, om 13:00 uur

Met het muzikale duo Thomas & Michael. Michael Kap improviseert liederen op klassieke pianostukken van Beethoven, Prokofiev, Grieg en Mozart gespeeld door Thomas Koppelaar.

Droom weg en vergeet even uw zorgen tijdens dit Dreamconcert op het Kerkplein van de Pauluskerk!

De vaste roosters van de verschillende spreekuren zijn te vinden op onze website:

www.pauluskerkrotterdam.nl/ik-heb-hulp-nodig/

Pauluskerk Rotterdam • Mauritsweg 20 • 3012 JR Rotterdam

kosterij, tel. (010) 411 81 32 • secretariaat (bij Samen 010), tel. (010) 466 67 22

info@pauluskerkrotterdam.nl • www.pauluskerkrotterdam.nl

IBAN: NL36 TRIO 0338 7521 02, t.n.v. Stichting Diaconaal Centrum Pauluskerk